

BAJAI UJSÁG

Nem
Széchenyi

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BAJA, GRÓF ZICHY BÓDOG-TÉR 8. SZ.
TELEFONSZÁM: 45.

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. MAMUSICH JÓZSEF

ELŐFIZETÉS EGY HÓNAPRA 280 fillér.
EGYES PÉLDÁNYSZÁM ÁRA 12 fillér.
Megjelenik hétköznaponként d. u. 2-kor.

Tanácsstalanul

Mindig nagy bajt jelent az, ha valahol sokat kell tanácskozni. Jelenti, hogy valami nincs rendben, sőt ezen is túlmenően jelenti azt, hogy nem találják a bajok okát és megkevesebbé azok orvososságát. Egymást kergető két igazság az: ahol koros állapotok vannak, ahol beteg a szervezet, összeülnek, tanácskoznak, kutatnak a baj után — s ahol tanácskozások folynak, ott bajoknak kell lenni. Ha bennünk, szervezetünkben van a betegség csirája, érezzük, ha másokban van, látjuk. Szenvedünk így is, meg amúgy is.

Ha testünk bármely része, bármely életszervünk beteg, megerzi azt az egész test, mert az idegrendszer mindenüvé szétviszi a betegség káros érzését. De amiként egy-egy fizikai testtel, úgy van az egyszemélyből alakult társadalmi szervezetekkel és az ezekből fejlődött magasabb egységekkel, népekkel, nemzetekkel és egész világreszkekkel, sőt az egész világgal is, mert a betegség nem az egyes ember velejárója, privillégiuma. Eppen úgy szenvedhet benne a társadalom és a nemzet is.

Ahol a társadalom egyes tagjai betegek, beteg ott a társadalom maga is, mert beteg környezetben az egészséges sem érezheti magát jól. Ahol pedig egy nemzet társadalmi rétegződésében az egyik réteg egészségtelen, beteg ott az egész nemzet, mert szétviszik azt a nemzet egész testébe a nemzeti élet idegszála. És ha egy nemzet, egy állam beteg, akkor megerzi azt az egész világ, mert a forgalom eszközeivel, a kereskedelem élénk szálaival, a táviratok, telefonok, rádiók, irodalomnak és a rohanó fejlődés minden irányu életműködésének idegszálaival úgy át és át van szöve az egész világ, hogy egyik nemzet betegségét okvetlenül megérzi a másik állam, a másik világresz is.

Manapság pedig nem csak egy ország beteg. Azt lehet mondani, hogy alig van egészséges állam, alig van olyan ország, amelynek életműködése zavartalan volna. Ezért a sok tanácskozás, konferencia, ezért dugják össze fejüket az államok vezető politikusai, mert megdöbbenve látják a bajt, látják a betegséget, ragály terjedését, látják, hogy az egész világ gazdasági egyensúlya megbilint és a helyzet fölborulással fenyeget, de a veszéllyel szemben tanácsstalanul állanak. Orvosságot találni nem tudnak, mert nem mernek hozzányúlni ahhoz a gyökeres gyógyszerhez, hogy a politika nagy műtökésével kivágyják a nemzetek testéből azt a fekélyt, amit a páris-környéki békediktátumok oltottak az egész világ szervezetébe. Itt csak az ilyen erélyes és bátorkezü operáció segítene. Tanácskozással a bajt gyógyítani nem lehet.

A baj nálunk is nagy. Gazdasági

helyzetünk elvesztette egyensúlyát, a helyzet felborulással fenyeget. Ilyen irányu továbbfejlődés mellett és ilyen tempó mellett, mint ahogy az utolsó néhány esztendőben zuhantunk, nem nehéz kiszámítani, hogy mindannyian ki leszünk terítve. Nálunk is tanácskoznak, nálunk is kutatnak a gyógyszer, az orvoslás módja után, de sikertelenül próbálkoztak a bolettával nem sikerült. Most újból ezzel kísérleteznek, de bizonyosan eredmény nélkül — még a nagyfokú lázt sem fogja csökkenteni.

A tornyosodó bajokkal szemben tanácsstalanul áll mindenki. Tanácsstalanul áll maga a kormány is, könyvnyű martalékkal odadobva minden kritikának. Ha csak helyi jelenség volna a gazdasági baj, ha csak hazánk lenne ilyen súlyos helyzetben, hajlandók lennénk azt kizárólag a kormány hibás politikájának betudni.

De mert azt látjuk, hogy a betegség világjelenség és hogy máshol sem tudják megtalálni az orvososságát, nem merjük azt állítani, hogy az ok a kormányban keresendő. Hibák vannak kormányzatunkban is, helytelen intézkedések mélyítették a bajt, helyenkénti gyengeség, mulasztás súlyosbította a helyzetet, de nem idézte elő a betegséget és nem eredő oka a súlyos válságnak. Tanácsstalanul állunk mi is. Tanácsot adni nem tudunk, tehát nem is kritizálunk.

Tanáccsal csak önmagunknak szolgálhatunk. Takarékoság és az igények lerokozása. Le az igényekkel a legvégső határig. Minél inkább mélyre ereszkedünk az igények leshorítása terén, annál följebb emelkedünk a bajokon, annál könnyebben megbirkózunk azokkal. Ez a tanácsunk a nagy tanácsstalanságban.

A regőcei lecke Válasz egy levélre

Keddi és szerdai számunkban hosszabb, folytatásos cikkben foglalkoztunk azokkal a taktikai, előkészítési hibákkal, melyek a regőcei kerületben a keresztényszocialista párt hivatalos jelöltjének bukását okozták.

A mai postával azután hosszú levelet kaptunk, melynek írója — a helyi viszonyok tökéletes ismerője és a keresztény és konstruktív eszmék tántoríthatatlan híve és harcosa — elismerését fejezi ki ugyan azért a bátorságért, mellyel „felületes vezércikkfrázisok helyett tényleg az orvos boncolókésevel kerestük a vereség okait, — de egyben szemünkre veti és kifogásolja, hogy „a bonckés eltompult vagy megállott abban a pillanatban, amint csonka Bácsmegeye vagy a választókerület határát elérte”, hogy „a cikk analitikus kérihetetlenséggel kimutatta ugyan a későn érkezett és részben téves kezelés hibáit, de elmulasztotta megmondani, hogy a paciens, akit kezelni kellett, miért és mitől volt beteg! Pedig nyilvánvaló — mondja a levélíró — hogy amikor ennél az egyébként higgadt és megbízható kerületnél a választási taktika hibáiról beszélünk: fel kell, hogy vetődjön az a kérdés is, hogy hogyan, milyen hibák és bűnök által keletkezett a kerületben magában olyan helyzet, olyan néphangulat, mely taktikát tesz szükségessé ott, ahol rövid pár év előtt egyhangú lelkesedéssel szavaztak a keresztényszocialis eszmét képviselő jelöltre.

A levél írója ezek után — mintegy a mi hibánkat jóvátevé — pártatlan éleslátással és nagyszerű tájékozottsággal, a legintimebb részletek meglepően aprólékos ismeretével sorolja fel azokat a belső okokat, melyek következtében a regőcei

választó kerület politikai hangulata úgy eltolódott, a hogy mandátum a szélsőséges földosztó Dénes féle programra zsákmányára lett.

És nekünk a levél elolvasása után alig maradhat egyéb kötelességünk, mint az, hogy írójának adatai és okfejtései között azokat, melyek nyilvánosságra hozhatók, itt vázlatosan ismertessük. A közölt adatok egy másik csoportját — bizonyos, a kerületben történt események intim, nagyon is intim motívumairól — természetesen nem hozhatjuk itt nyilvánosságra, azokat oda juttatjuk, ahol mód van az adatok helyességének felülvizsgálatására — és talán arra, hogy azok ismétlődése megakadályoztassék.

Az egész kerületben lábrakapott ellenzéki hangulat több belső összetevőből alakult ki.

Az első: általános természetű. A mezőgazdasági termékek áreszkkenése — az ipari áruk változatlanul magas ára. Boletta, dömping és a többi ismert műszavak. Ez ellen a kerület határain belül senki sem tehet: de sokan tehetnek arról, sokan felelősek azért, hogy az a nevelő, felvilágosító munka, amely a mai viszonyok között fontosabb mint valaha, mely hivatalba lenne arra, hogy a nép elcsüggedt, elcsigázott lelkébe hamis próféták a maguk átkos magját ne vethessék: ez a munka elmaradt — vagy legalább is: nem folytatódott azzal a lelkes és makacs intenzitással, amely a maihoz hasonló súlyos helyzetek a siker egyetlen záloga.

Sokan megelégedtek a „hivatottak” (vagy csak választottak?) közlül arról, hogy csonka Bácsmegeyének a népe különösen nehéz helyzetben van. Nemcsak azért, mert a határon, a gazdasági egység perifé-

Kalocsán is sikert aratott dr. Tordai Ányos „Imre királyfi”-ja

Dr. Tordai Ányos a bajai Ciszterci Rend (reál-gimnáziumi igazgatójának) ez évben megjelent nagyszabású tökéletes jubileumi alkotását az Imre királyfi vasárnap Kalocsán mutatták be nagy sikerrel.

A pár hónap alatt hihetetlen népszerűséget elérő, négy szinpadon is és pedig Székesfehérváron, Pécsen, Szegeden, most Kalocsán előadott mesteri alkotás Kalocsán is méltó feltűnést keltett.

Az előadásról a Kalocsai Néplap legújabb száma írja: „Az előadást végignézte Zichy Gyula gróf kalocsai érsek is. Az intézet dísztermét zsufolságig megtöltötte a közönség. Az eseménygazdag, szép magyarsággal megirt színművet fényes kiállításban, kitérő rendezésben és pompásan összeválogatott szereplőkkel adták elő. Az előadás mindenben méltó befejezése volt Kalocsa város Szent Imre ünnepségeinek...”

riáján, a központi nagy piacoktól a legnagyobb tavolságra, gyér közlekedési vasutvonalak mentén fekszik. Emellett a kézenfekvő és általánosan elismert ok mellett van egy másik, amely a nép lelkére, gondolkozására talán még súlyosabban hat, mert míg a földrajzi fekvés kérelmetlen törvényszerűsége és megmásíthatatlansága a legegyszerűbb földműves számára is érthető: bizonyos politikai szükségességek — kívül esvén a nép mindennapi gondolatokról — az ő számukra csak akkor lesznek elfogadhatók, ha folytonos, türelmes magyarázattal velük azok okait megértetni tudjuk.

Politikailag csak némileg is iskolázott polgárok számára nem kell magyarázni, hogy miért kellett a trianoni gyalázatbéké után számunkra a határszélen megmaradt töredékvármegyéket, mint ilyeneket a maguk önállóságában fenntartani. A nép azonban ezt nem érti. A nép csak azt érti, hogy azt a közigazgatási apparátust, melyet azelőtt Nagy-Bácsmegeye tartott el, most a megmaradt pár község kell, hogy eltartsa. S a nép nem csak azt látja, hogy azok a hivatalnokok és „nadrágos urak”, akik valaha a megye egész területén voltak elosztva, most itt ugraszólván egy pohár vízben vannak tömörítve: hanem azt is látja, hogy egyesek részére, akik a veszített háború következtében saját hibájukon kívül maradtak kenyér nélkül, új állásokat kellett kreálni. Csoda-e ezek után, ha a kellőképpen nem gondozott néplélek lelketlen agitátorok zsámánya lesz és „Dunát akar rekeszteni” a tisztviselőkkel?

Minden gyárépítő mérnök tudja, hogy a gépek gépei csak akkor dolgoznak rendesen, akkor működnek

simán, surlódások és lennakadások nélkül, ha a helyiség, melyben állnak, elég nagy a gép arányaihoz képest. Ha a helyiség a gép nagyságához képest túl kicsire van méretezve, a kerekék lendülete lehalad és a gép működésében ézer apró, de összehatásában gyilkos hiba keletkezik.

Ugyanígy van ez az emberi szerkezetekkel is. A pár községes vármegyék mindég fenyegeti az a veszély, hogy elvész a vezetés nagy vonalúsága, elvesz a hierarchia lépésének választó tagoltsága, hogy az emberek a kis térben túl közel kerülve egymáshoz jóbán vagy rosszban — a ragyogó gépezetből egy személyi szimpátiákkal és antipatiákkal átszótt, a legkülönbözőbb érdekek közössége és ellentétek által kapcsolott, vagy elválasztott hangyaboly lesz, melyben minden okkal egy ellenok áll szemben és minden erőteljes, tisztavonalú akciót azonnal ezer „tekintet” és „kötelezettség” tompít le.

És a nép — nem a tudatával, de az ösztönével — megérzi és kihasználja a fölötte álló, őt vezetni hivatott gépezetnek ezeket a — talán elkerülhetetlen — hibáit: kicsuszik a vezetők kezéből, pillanatok alatt veti le azt a fegyelmességet és rendtiszeletet, melyet évszázadok munkája nevelt fel — és ellene tesz a hatóságnak, a felsőbbkétségnek, melyet gyengének, bizonytalannak és régi acélos erejéből és ragyogásából kivetkőzöttnek érez, ellene tesz a saját kárára is, attól a természetadta ösztöntől hajtva, mely mindig fellátja a nyáját az ellen a pásztor ellen, aki a jóság és gyengesség fogalmait összetéveszti. Különösen akkor, ha a másik oldalról — azok oldaláról, akik a nyáját ragyogó jeliszavakkal a szakadéka vezetik — erőt, erélyt és határozottságot tapasztal.

Mindezekből kiténik, hogy a csonka, megkissébedett vármegyékben a közigazgatás munkája talán nehezebb, szerepe talán még kényesebb, mint a nagy vármegyékben. Pár falu távlatából mindenki látja a vezetők minden egyes cselekedetét, s míg nagy vármegyékben azzal, ami az egyik faluban történt a többiek alig törődnek: itt minden közös ügy, itt minden mindenkit érdekel, a pohár víz perspektívája mindent felnagyítva sugároz.

És éppen ezért kellene itt fokozottabban vigyázni mindenre, ami történik. Nem szabad kötéllel a szemem és vattával a fülekben tűrni, hogy a vármegye pár községe mint hangyaboly hordjon egymásnak koholt vagy igaz híreket sérelmekről, visszaélésekről. Vagy történetek hibák: akkor tessék reparálni őket, igazságot szolgáltatni, — vagy hazugok ezek a híresztelések: akkor tessék az igazságkeresés lámpájával forrásukra világítani, meggyőző, felvilágosító munkával a népet azok helytelenségéről meggyőzni.

Ezt a kettőt lehet és kell tenni. A harmadikat nem lehet, nem szabad tenni: fület és szemet befogni, és tűrni hogy a mérge pusztítva terjedjen a lelkekben.

Vagy szabad e megtörténnie annak, hogy legnagyobb és eddig egyik legmegbízhatóbb német községe nyíltan kijelenti, hogy nekik a hivatalos jelölt személye nagyon szimpatikus, de ellene szavaznak. Azért, mert megfogadták, hogy megmutatják, hogy azért, mert egy község évtizedeken keresztül hiven a kormányzat és a rend mellett

állott, nem lehet vele packázni, nem lehet kívánságait semmibe se venni, nem lehet funkcionáriusokat reájuk erőszakolni, akikről ők tudni

nem akarnak.

Mert más a jóság és más a gyengeség, más az erő és más az erőszak is.

A város nem tudja a második napközi otthont felállítani, mert a népjóléti miniszterium hozzájárulása még mindig késik

Baja város népessége és különösen a szegényebb lakosság nagy száma igen megindokolta teszi egy újabb napközi gyermekotthon felállításának tervét. A két esztendővel ezelőt felállított első városi napközi otthon a megindulása óta zsúfolott, az engedélyezett 40-es létszám mindig több valamivel. Az állandóan újabb felvételért jelentkezők száma pedig oly nagy, hogy megfelelő elhelyezésük három napközi otthon felállítását is igényelné.

Ez a tapasztalat már régen arra vezette a város hatóságát, hogy a Baján elhelyezendő második napközi otthon felállításának gondolatával komolyan foglalkozni kell. Dr. Puskás Dezső helyettes polgármester már a nyáron személyesen Budapesten járt ez ügyben, amikor a belügyminiszteriumtól azt a választ kapta, hogy a hatóság írott felterjesztéssel folyamodjon a népjóléti minisztériumhoz.

A szóbeli kérelmet nyomom követte az írásos felterjesztés, közben Bisztrai Balu Gyula főispán maga is sürgette az ügy elintézését, a válasz azonban mindmáig nem érkezett meg a város hatóságához.

Tízezer pengő hozzájárulást kért a város a második napközi otthon felállításához. A kért tízezer pengőből a dologi felszerelésekhez, a szükséges épület bérösszegéhez és az élelmezési költségekhez akarta a város az állami támogatást, mert a helyzet az, hogy a város önállóan, a saját erejéből nem tudja a problémát megoldani.

Legkevesebb 60 gyermek befogadására megfelelő nagyságu épületet kell bérbevenni a napközi otthonnak, mert így is mindössze csak 100 gyermek élvezhetné annak hasznát. A józsefvárosi körzetben tervezte a város az újabb napközi gyermekotthon felállítását és pedig azonnal, amint a kért hozzájárulásra a válasz megérkezik.

Azonban a dolog ugylátszik, sokkal nehezebben oldható meg, mint azt a bajai szegényebborsú családok kisgyermekének átmeneti jóléte megkíváná.

A meglehetősen hosszú várakozási idő a napközi gyermekotthon ideális céljának egy cseppet sem kedvez.

Véres lakodalom a szentistváni kerületben Harc a menyasszonyforgatás körül

A szentistváni kerületben a napokban két neves lakodalom is volt, nagy dáriddóval rengeteg helybéli és vidéki vendéggel és hogy a mulatság pedig zavartalanul folyt tovább, sőt nem remélt méreteket öltött a kis incidenssel megalapozott jóhangulat. Hasonlóan verekedés fűszerezte az ugyanakkor lefolyó másik szentistváni lakodalmat is. Körülbelül ugyanolyan fontosságú kérdést intéztek el az ököljög során. A verekedés nyomán azután itt is a legszebb békeesség vert tanyát és a csendélet után a lakófalmasok még másnap is egetverő jókedvben nézték a világot a kitűnő cigánymuzsika mellől.

szétszaladtak a verekedők azonban szerencsére teljesen kijózanodtak és helyre állt a nyugalom. A mulatság pedig zavartalanul folyt tovább, sőt nem remélt méreteket öltött a kis incidenssel megalapozott jóhangulat. Hasonlóan verekedés fűszerezte az ugyanakkor lefolyó másik szentistváni lakodalmat is. Körülbelül ugyanolyan fontosságú kérdést intéztek el az ököljög során. A verekedés nyomán azután itt is a legszebb békeesség vert tanyát és a csendélet után a lakófalmasok még másnap is egetverő jókedvben nézték a világot a kitűnő cigánymuzsika mellől.

Lelkigyakorlatot tartanak a leány középiskolák

A Miasszonyunkról nevezett Iskolanővérek zárdájának tanítónőképzője a Pap Váryné felsőkereskedelmi női iskola növendékei és az ifjusági Kis Szent Teréz Kongregáció ma pénteken, szombaton és vasárnap egész napos lelkigyakorlatot tartanak a zárdában. A lelkigyakorlatos beszédek naponként háromszor dr. Fekete Remig a reál-gimnázium hittanára tartja. Az első elmélkedés ma délelőtt volt. Az zárda elemi iskolájának negyedik osztálya és a polgári iskola első, második és harmadik osztályának növendékei számára ugyancsak ma, holnap és holnapután Raffay Imre szentjánosi plébános tart szentbeszéd lelkigyakorlatot. Elmélkedései szintén egész napon át a zárdában vannak.

A kórházbizottság helyszíni szemlét tartott az új kórházépítések felett

A városi közkórháznak a legutóbbi pár esztendő alatt eszközölt nagyarányú építkezései a város és a környék közegészségügye szempontjából óriási jelentőségűek.

A Vass József tudópavillon, a kórbontani laboratórium, a Röntgen- és a járvány pavillonok, a gazdasági épületek kibővítése, újabban a tudópavillon padlásterén épített manzardlakások és a közkórház új mosókonyhájának berendezése mind a legutóbbi évek értékes és hasznos ujtásai.

A sok új építkezés a közkórház területét teljesen átalakította. A múltban is állandóan nagy beteglétszám a bővítéssel csak növekedett, ami érthető, mert a környék egyetlen kórháza a bajai közkórház.

A legutóbb használatba vett manzardlakásokat és a mosókonyha berendezését a közkórház bizottsága a tegnapi ülésen tekintette meg.

Dr. Róna Dezső m. kir. egészségügyi főtanácsos, kórházigazgató mutatta be a bizottságnak az újabb látni valókat. A bizottság nagy érdeklődéssel vett részt a helyszíni szemlén és annak eredményéről a legelismertöbben nyilatkozott. A helyszíni szemle után a bizottság ugyancsak a közkórházban ülést tartott és megtárgyalta programmba vett ügyeket.

HIREK

Értesítés

Tisztelettel értesítjük Baja város nagyérdemű illetékes közönségét, hogy galgóczi Schöber Béla dr. ur Öméltósága a Magyar Nemzeti Bank vezérigazgatója és Baja város főrendiházi tagja, továbbá Lenk Adolf ur Öméltósága, a Magyar Nemzeti Bank igazgatója, f. hó 15-én, 16-án és 17-én városunkban fognak tartózkodni.

Ez alkalomból illusztris vendégeinket folyó hó 16-án, vasárnap este 8 órakor a Nemzeti Szállodában tartandó közös vacsorával óhajtjuk megüdvöztetni; melyen a bajai társadalom számottevő tényezőit szívesen látjuk ezen célra a Nemzeti Kaszinó, a Kereskedelmi Kaszinó, a Polgári Kaszinó és az Ipartestület helyiségében egy egy aláírási ív fog a résztvenni óhajtók részére rendelkezésre állni. Ezen ív szombaton délután 5 órakor lezáratik. Egy teríték ára 4:50 P ital nélkül. Megjelenés sötét ruhában.

Teljes tisztelettel a

Rendezőség.

— **Jegyzői értekezlet.** A vármegyeháza a héten állandóan élénk tevékenység tapasztalható. Szerdán reggel a törvényhatósági kisgyűlés tagjai, ezt követőleg a közigazgatási bizottság tagjai tartották ülésüket. Csütörtökön délelőtt pedig dr. Szabovljevit Dusan kormányfőtanácsos alispán elnöklésével a községek jegyzői kara tartotta értekezletét. Az értekezlet délelőtt 10 órakor kezdődött és 12 óra után ért véget.

— **Egészen szürke, jelentéktelen volt a vármegye kisgyűlése.** Szerdán délután tartották a vármegye törvényhatóságának kisgyűlési tagjai novemberi ülésüket. A kisgyűlés egészen eseménytelen volt. A tagok csak olyan számban jelentek meg, hogy a kisgyűlés határozatképességét biztosítani lehetett. A 26 pontból álló tárgysorozat lefolytatásánál egyetlen hozzászólás nem hangzott el. A vitásabbnak várt négy fellebbezési ügy hasonlóan érdektelenül folyt le. Részben elutasították, részben helybenhagyták azokat. A kisgyűlésnek figyelmet érdemlő mozzanata nem volt.

— **Az ideiglenes házadómენტesség.** A pénzügyminiszterium a házadómენტesség engedélyezése körüli eddigi eljárást megváltoztatta s akként intézkedett, hogy azokban a városokban, ahol az újonnan emelt épületek használatba vételéhez lakhatási engedély szükséges, a lakhatási engedély iránti beadvány egyúttal az ideiglenes házadómენტesség engedélyezése iránti kérésnek kell tekinteni, tehát külön házadómენტesség engedélyezését nem kell kérni.

— **November közepéig kell az adóhátralékokat kifizetni.** Felhívjuk a bajai és szentistváni adózók közönséget, hogy az 1930-ik esztendő negyedik évtizedére esedékes állami és városi adókat a városi adóhivatalnál e hó 18-ig, a délelőtti 8—11 óra közötti időben fizesse be. A 15-ig esedékes adóbetételés szükséges annál is inkább, mert ellenkező esetben a kincstári kamaton felül az adózó polgárság a megindítandó végrehajtási eljárás költségeinek megfizetésére is kötelezett.

— **Rubinbánya a Pilis hegységben.** Kerekes József szentendrei bányász jelentette, hogy a Pilis hegységben aranytartalmu kőretegnek bányát. Most újból jelentkezett és azt a meglepő hírt közölte, hogy a Pilis-hegységben századok óta műveletlenül álló rubinbánya is van. Az állítólagos arany- és rubinbányát a hatóság vizsgálja meg.

— **Leleplezik Rákosi Jenő szobrát.** A kultuszminiszter elnöklete alatt álló Rákosi Jenő Országos Emlékbizottság felhívást intéz a magyar társadalomhoz. Felhívásában közli, hogy november 30-án leleplezik le Rákosi Jenőnek, a magyar újságírás halhatatlan vezérének szobrát, amelyet Rochermere lord ajándékozott a magyar nemzetnek. Ez a szobor a magyar gondolat jelképe, épen azért a magyar társadalomnak minél nagyobb számban kell megjelennie a leleplezési ünnepségen.

— **Használni kell az osztrák helyneveket.** Ismeretes tény és nagyon természetesen is hangzik, hogy a magyar közönség a trianoni eldarabolással idegen kézbe jutott magyar területek helységneveit jórészen most is magyarul nevezi és írja. A külügyminiszter most megkereséssel fordult a kereskedelmi miniszterhez, aki elrendelte, hogy az osztrák birtokba került magyar községeket, városokat új osztrák elnevezésük szerint kell a levelezésnél címezni. A pontosan megjelölt új elnevezéseket a statisztikai hivatal helység névtárában adják ki, az érdekeltek ott tudják megszerezni.

— **A főváros felkészülten várja a hóesést.** Még tart az enyhe őszi időjárás, de a főváros közüzemügyi hivatala máris felkészült a hóesés fogadására. Már elkészítették a hólerakodóhelyek kijelöléséről és a hómunkások felvételéről szóló hirdetményeket. Az idén is négy pengőt fognak fizetni a hómunkásoknak nyolcórás hótakarításért és egyes nagyobb kerületekben több helyen fogják a munkásokat felvenni. A hólerakodóhelyek nagyrészt a Dunaparton jelölték ki. Baján az idén a hó esetén aligha fog gondot okozni a hómunkások előállítására. Sokan örülni fognak, ha munkához jutnak.

Perzsaszőnyeg kiállítás

rendez nov. hó 14—15—16-án estig bezárólag országosan elismert legjobb szőnyegkészítője, mint a m. kir. állam sokszorosan kitüntetett háziipari vállalkozója.

Megtekinthető a Nemzeti Szálloda nagytermében. Nyitva d. e. 10—1-ig, d. u. 3—7-ig.

Szíves látogatást kér

Gábor Endre
szőnyegiparos.

— **Nagybarackán pótvásár lesz.**

Nagybaracka község számára az elmúltban lefolytatott országos vásár sikertelensége miatt a kereskedelemügyi minisztérium pótvásárt engedélyezett. A pótvásárt a következő hétfőre, november 17-re engedélyezték.

— **Tizenöt évi fegyházra kaptak a feleséggyilkos rikkancs.**

Ez év júniusában Győrben Bagó Sándor 26 éve volt újságárús rikkancs tizenöt évi fegyházra megöltte 18 éves feleségét, Pozsgai Rozát, azután nagy erővel a saját nyakába szúrta, életveszélyes sebbel került a kórházba, de hosszabb ápolás után sérüléseiből felépült. Kedden tárgyalta Bagó Sándor büntetését a győri törvényszék. A gyilkos azt állította hogy az anyósa folyton ő ellene lázította fiatal feleségét és arra biztatta az asszonyt, hogy válasszon el az urától. Bagó Sándort 15 évi fegyházra ítélte a törvényszék.

— **Budapesten akart román pénzhamisító lemezeket rendelni egy erdélyi gonosztevő.**

Lett Erwin budapesti vésnőknél megjelent egy erdélyi ember és megbízást adott neki, hogy készítsen kliséket 20 és 5 lejese román bankjegyek gyártásához. A megrendelő ötvenezer lejt ígért a vésnőknél ezért a munkáért. A vésnők látszólag elfogadta a megrendelést, azonban egyúttal feljelentést tett a rendőrségen. Detektívek bujták el az üzletben és lefűltek a megrendelő Alesik Károly 36 éves dévai lakost, akit a rendőrség letartóztatásba helyeztek.

— **Tévedésből a haragosa testvérét szurta le.**

Tóth Károly pótlóskai kőművesmester és testvére Tóth János zalaszentmihályi kőművesmester Zalaszentmihályon egy vendéglő megnyitására vettek részt. Ott volt a vendéglőben Tóth Károly régi haragosa, Kustán Antal jómódú pótlóskai földműves is. Késő este Kustán kiment a konyhába és a vendéglős feleségétől egy konyha-

kést kért, amit a mit sem sejtő asszony oda is adott neki. Kustán a késsel meg akarta szúrni haragosát, azonban tévedésből a mellette ülő testvérét, Tóth Jánost szurta meg. A kés áthatolt Tóth János tüdején. A mentők életveszélyes állapotban szállították be a zalaegerszegi kórházba. A jelenlevők meg akarták lincselni Kustánt, de annak sikerült elmenekülni. A csendőrség keresi.

— **Csökken a kelebiai határállomás utasforgalma.** A kelebiai határállomás az előző évekhez képest nagyon megcsappant az utasforgalomban. Azelőtt szinte az egész tartózkodási idejét a nemzetközi vonatnak lefoglalta, amíg végeztek az utlevéllel és csomagvizsgálattal, míg most jászva egész rövid idő alatt elvégezhető mindez a munka. Ez az utascsökkenés okát a nehéz gazdasági viszonyokkal és azzal lehet még megokolni, hogy a szerbek igen megnehezítették az utlevélkiadásokat.

— **A munkanélküliség és az inség ellen.** Újpest város népjóléti osztálya másfél vagon burgonyát osztott ki a munkanélküliek között. A napokban megnyitnak a város melegező helyiségei, ahol 6 fillért egy csésze teát és egy szelet kenyert kap mindenki. Nagykőrösön megkezdődött a munkanélküliek foglalkoztatására szolgáló inségmunka.

— **Elfogtak egy vasuti tolvajbandát.** A közelmúltban több oldalról panaszok érkeztek, hogy ismeretlen tettesek a vasuton utazó közönséget fosztogatják. Megállapították, hogy a lopásokat Kocka István 20 éves, Veres István 20 éves, Zubori József 1 éves és Veres Irén 23 éves péceli és rákoskeresztúri lakosokból alakult tolvajbanda követte el. A csendőrség valamennyiüket elfogta. Az eddig kiderített lopásokon kívül a gyanúsítottak lakásán a csendőrség több ismeretlen károsultól származó bűnjelt talált.

Hirebesedéseket elmulaszt a
Hölgyet Gyermekkérem.
Darabja 90 fillér

— **Kommunista-ellenes törvények a finn parlamentben.** Helsinkiben a finn parlament 132 szavazattal és ellenében elfogadta az úgynevezett lappo törvényeket, amelyek a legélesebb intézkedéseket tartalmazzák a finnországi kommunista mozgalommal szemben. A törvényjavaslatokat valamennyi polgári párt megszavazta, az úgynevezett polgári bakoldalt beleértve. A lappo-mozgalom ezzel elérte főcélját, ami azt jelenti, hogy Finnország új politikai útra lépett.

MOZI

Hollywood revü — az Urániában

A hangos filmek versenyében a Metro Goldwyn filmgyár halad az élen. Négy millió dollárral most készítette el a világ egyik legnagyobb revü-filmjét, a Hollywood revüt, amely eddig az egész országban, sőt az egész világon páratlan sikerrel vonzza az emberek millióit.

Amit a rendezés leleményessége, és fantáziája elképzelni tud, amit a technika alkotni képes, az mind együtt van e filmben.

Enek, tánc, zene, minden a legkiválóbb művészekről előadva olyan nagyvonalu, olyan látványos millióban, hogy az ember szemé káprázik belé.

A Hollywood revü különösen nagy, ha elképzeljük, hogy a Metro legnagyobb művészei, így John Gilbert, Norma Schearrer, Buster Keaton, Bessie Lowe, Conrad Nagel, William Haines, Joan Crawford és a Rasch ballet 200 tagja lépnek fel, akiknél még Amerika legnagyobb énekes művészei is szerepelnek.

Egy nagy élményben lesz része a néző közönségnek, aki azt a nagy filmet megnézi, egy élményben, amiről sokáig fog beszélni.

E csodás filmet szombaton és vasárnap mutatja be az Uránia, egy végtelenül bájos rajzfilm kíséretében rendes helyárák mellett.

Kérelem!

Tekintettel a nagy számban kiadott kedvezményes jegyekre, tisztelettel kérem a t. közönséget, hogy utalványait a nappali pénztárnál kellő időben váltsák be, nehogy az esti előadásnál hely nélkül maradjanak.

Pénztári órák: reggel 10-től 12-ig délután 4 órától.

tisztelettel
Uránia mozgósínház.

Laptulajdonos Uj Elet nyomda r. t.
Felelős kiadó és kiadóhivatal vezető
DR. MAMUSICH JÓZSEF.

U—R—A—N—I—A

1930. november 15-én, szombaton 6 fél 9. 16-án, vasárnap fél 4, 6 fél 9.

Metro Goldwyn filmgyár bemutatja e szezon legnagyobb filmjét

HOLLYWOOD REVÜ

élmény, cselekmény nélkül. Főszerepben: John Gilbert, Norma Schearrer, Buster Keaton, Bessie Lowe, Karl Dane, Conrad Nagel, Marion Davies, William Haines, Joan Crawford, Charles King, Anita Page, Maria Dressler, Jack Benny, Stan és Pan, Brox Sisters és Albertine Rasch ballet. Kísérő filmje:

MIKY, MINT FAIRBANKS

Magyar hiradó.

hangos rajzfilm

Magyar hiradó.

A legujabb, legjobb, legolcsóbb a FRANCOVILLA rádiókészülék

Kapható: **Bruszt József cégnél,** Baján, Szent István-tér 4.
Telefon : 255.

Apró hirdetések.

Bergschire fél éves tenyész koca
süldők eladó. Cim a kiadóban.

Figyelem!

Értesitem a nagyérdemű közönséget,
hogy Baján 28 év óta fennálló első

„H a t t y u”

Gőzmosodámba
elő állított **ing és gallért Baján**
a legolcsóbban és legujabb módszer-
szerint tükör fényesen lesz előállítva.
Törés kizárva gallér tisztítás drb-
kint 10 fillér, azonkívül mindenféle
fehérneműt a legolcsóbban tisztítok
és mindentéle fehérnemű tisztítás 8
napon belül el lesz készítve.

Kérem a nagyérdemű közönség
szíves pártfogását.

Maradok tisztelettel

Antal B.

Péter Pál-utca 1. a plébá-
nia templom mögött.

KALOR

a kályhák királya
előnyösen
beszerezhető

U T R Y-nál.

Telefon : 280. Erzsébet kir.-utca 38.

VARRÓGÉP

JAVÍTÁS

SZAKSZERŰEN

ES GYORSAN.

SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.

Erzsébet királyné-utca 11.

Üzlet áthelyezés.

Vanszerencsém a nagyérdemű
közönség b. tudomására hozni,
hogy 30 év óta fennálló

**órák és ékszerész
üzletemet**

Vörösmarty Mihály-u. 1. sz. alól Er-
zsébet kir.-u. 6. sz. alá helyeztem át.
(A Bajai Kereskedelmi és

Iparbankkal szemben.)
Miód a nagyérdemű közönség
szíves támogatásáért köszönetemet
fejezem ki, egyben kérem további
szíves támogatását

tisztelettel

SZEILE FERENC

**Elavult régi
Rádióját**

becseréljük

modern PHILIPS rádióra

Rádió készülékek kedvező
részletfizetésre.

**KÓKAY
TESTVÉREK**

rádió szaküzletében Baja.
(városháza alatt.)

Ejjeli

szolgálatot tart

reggel fél 8 óráig és
vasárnap d. u. nyitva
nov. 10-től nov. 17-ig

Lovasy Üdön
dr. Geiringer János
gyógyszertára.

Takarékpénztár-utca 2.
üzlethelyiség

kiadó.

LAKY

**bérautója
megrendelhető,
helyben és vidékre**

Telefonszám : 375.

szalonok, matracok, szalon és uriszoba
garniturák, mindenféle kárpitos áruk
fizetési kedvezményel is
kaphatók

SCHAFFLER MÁTYÁS

kárpitosnál, Gróf Zichy Bódog-tér 1. (Hitel Bank alatt.)
Javitások és alakítások.

Csepel Varrógépek

hosszu és nagyon kedvező részletfizetésre.
A modern és divatos himzótanfolyam díjmentes tanítása

KÓKAY TESTVÉREK

Csepel varrógépek főlerakata BAJA. (Városháza alatt.)

Ha még nem vett kiváló
önborotva pengét
olcsón, úgy forduljon
U T R Y-h o z.

Baja, Erzsébet királyné-ut 38. — Telefon : 280.

Nem trükk, valóság!

Meleg
barátságos
tisztá

Bőséges

izletes

házi

S Z O B A É T K E Z É S

árból

20% I

árból : !! :

10% II

engedményt kap Ön, mint ezen lap előfizetője
:—: Budapest, a Park szállodában VIII., Baross-tér 10. :—:
(Szemben a Keleti Pályaudvar érkezési oldalával.)